

GYÓGYPEDAGÓGIA ALAPKÉPZÉSI SZAK TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT SZAKIRÁNY SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

A szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről szóló 10/2006.(IX.25) OKM rendelet 2.§ (1) bek. a.) pontja szerinti szakirányú továbbképzés.

A SZAKINDÍTÁSI KÉRELEM INDOKLÁSA

1. A képzés szükségességének indoklása

Az ország keleti régióiban a hátrányos helyzetű, szakszerű segítség nélkül maradó, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók aránya kiemelkedően magas. A szociálisan hátrányos helyzet, motiválatlan családi környezet ugyanis gyakran enyhe értelmi fogyatékossgal, tanulási akadályozottsággal, tanulási zavarral, nyelvi hátránnyal párosul. A hátrányos helyzetű, de ép értelmű, óvodába, iskolába lépő gyerekek szegényes szókincsrel rendelkeznek, beszédértési gondjaik vannak, beszédfejlettségi szintjük nem felel meg életkoruknak. A nem megfelelő beszédértés és értelmezés a szövegértés zavaraihoz vagy hiányához vezet, ebből kifolyólag (összetett) tanulási problémákat indukál. Az időben észre nem vett enyhe értelmi fogyatékossg, mentális retardáció, tanulási akadályozottság, tanulási nehézség, tanulási zavar, illetve megkésett vagy akadályozott beszédfejlődés, beszédpercepció és beszédprodukció zavar egy életen át elkísérheti a gyermeket. Sikertelenné válik az iskolában, a munkában, a magánéletben is. Ennek további, az egész társadalom szempontjából kedvezőtlen következményei lesznek.

Az időben felfedezett tanulási zavarokat, nyelvi- és beszédzavarokat tünetmentesítő terápiás ellátottsággal, valamint a beszédészlelés, -megértés és -produkció tudatos fejlesztésével, illetve a tanulásban akadályozott gyermekek szakszerű fejlesztésével, rehabilitációjával azonban ezek az összetett problémák elkerülhetők. Ez pedig az egész társadalom számára nyereség.

A Debreceni Egyetem Gyermekevelési és Felnőttképzési Karán történő gyógypedagógus alapképzési szak indítása jelentősen hozzájárulna a jelenleg tapasztalható szakember-/munkaerőhiány csökkentéséhez, ugyanakkor a már kialakult, kedvezőtlen körülményeken gyorsabban, nagyobb eredményességgel javíthatnánk a szakirányú továbbképzés indításával. Így a már eleve térségünkben élő, de más szakirányos gyógypedagógus munkavállalók kompetenciaköre bővülne, és várhatóan mihamarabb be tudnának kapcsolódni a tanulásban akadályozott gyermekek és fiatalok szakszerű ellátásának folyamatába.

2. A munkaerő-piaci igény

Hazánkban folyamatosan nő a gyógypedagógus szakemberek iránti igény. Az egész országban tapasztalható tanulásban akadályozott szakos gyógypedagógus-hiány kedvezőtlenül befolyásolja a rászorultak ellátását. Az utóbbi évek felméréseinek eredményei azt jelzik, hogy a szakemberhiány az ország több régiójában igen magas, eléri vagy meghaladja a 30–40%-ot (l. az Educatio Kft. által kidolgozott Feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és

köznevelés-fejlesztési terv (2013-2018) adatait). Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon pedig (a Dunántúllal és Közép-Magyarországgal ellentétben) a gyógypedagógusok szakmai utánpótlása sem volt ez ideig biztosított.

A tanulásban akadályozott szakirány megjelenése a szakirányú továbbképzések között oktatóinknak köszönhetően a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési karán egészen új megvilágításba kerül, hiszen a fogyatékkal élők tehetséggondozása kevésbé képviselt terület Magyarországon. Intézményünk pszichológus oktatói azonban a tehetséggondozás nemzetközileg elismert szaktekintélyei, ennek köszönhetően képzésünkben kiemeljük ezt a területet, hallgatóink ezáltal más képzőhelyekhez viszonyítva többtudást tudnak szerezni egyetemünkön.

A továbbképzés elvégzését követően a gyógypedagógusok képessé válnak a tanulásban akadályozott, a tanulási zavarral és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek és fiatalok speciális és egyéni nevelési szükségleteinek megállapítására, (gyógy)pedagógiai fejlesztésére; egyéni és csoportos képességfejlesztésre, egyéni segítségnyújtásra; valamennyi műveltségi terület oktatására, a tanulási technikák megtanítására, más szakemberekkel és a szülőkkel való együttműködésre; a tanulási zavarokkal és nehézségekkel küzdő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos vizsgálati, tudományos kutatási feladatok végzésére.

3. A képzés/szolgáltatás célcsoportja

Gyógypedagógus alap- vagy mesterképzésben a tanulásban akadályozottak pedagógiájától eltérő (egyéb gyógypedagógiai) szakirányokon szerzett diplomával rendelkező szakemberek.

4. A képzés formája: levelező

5. A képzés szerkezete:

A képzési idő: 3 félév

A képzési idő kontaktóraszám: 360 óra

Az elmélet és a gyakorlat aránya: elmélet 13%
gyakorlat 87%

A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 90

6. A képzés módszerei:

Előadás, szeminárium, szakmai hospitálás és gyakorlat, irányított egyéni munka.

A képzés erőteljesen gyakorlatjellegű, a szakmai kompetenciák átadása jellemzően gyakorlati/szemináriumi keretek között és módszerekkel történik, amelyek között szerepel esetfeldolgozás, kiscsoportban végzett munka, szakirodalmi forráskövetés is.

A gyakorlati tapasztalatszerzés mellett kisebb részben előadó-központú módszerek kapnak szerepet – elsősorban az elméleti ismeretek átadása során.

7. Képzés tantervi hálója

Tantárgy neve	I.		II.		III.	
	kredit számonkérés	kontakt óra (tanóra)	kredit számonkérés	kontakt óra (tanóra)	kredit számonkérés	kontakt óra (tanóra)
A tanulásban akadályozottak pedagógiája és története	3 koll	10				
A tanulásban akadályozottak kórtana	3 koll	10				
A tanulásban akadályozottak pszichológiája és pszichodiagnosztikája	3 koll	10				
A tanulási nehézségek, tanulási zavarok pedagógiai és gyógypedagógiai diagnosztikájának elmélete és gyakorlata	3 gyj	10				
A magatartászavarok speciális pszichológiája	3 gyj	10				
A tanulásban akadályozottak oktatásának és nevelésének szociológiája	3 koll	10				
A kognitív képességek fejlesztésének módszertana I.	3 gyj	10				
A kognitív képességek fejlesztésének módszertana II.	3 gyj	10				
Kommunikációs képességek fejlesztésének módszertana I.	3 gyj	10				
Kommunikációs képességek fejlesztésének módszertana II.	3 gyj	10				
Szakmai gyakorlat I.	3 gyj	20				
Életvitel és természetismeret módszertana I			3 gyj	10		
Életvitel és természetismeret módszertana II.			3 gyj	10		
A kreatív képességek fejlesztésének módszertana I.			3 gyj	10		
A kreatív képességek fejlesztésének módszertana II.			3 gyj	10		
Technikai képességek fejlesztésének módszertana			3 gyj	10		
A szociális képességfejlesztés módszertana			3 gyj	10		
A motoros képességek fejlesztésének módszertana			3 gyj	10		
Élő idegen nyelv tanításának módszertana			3 gyj	10		
A tanulásban akadályozottak szakképzése			3 gyj	10		
Szakmai gyakorlat II.			3 gyj	20		
Szakdolgozati konzultáció I.			0	5		
Számítógépes tanulássegítés					2 gyj	10
Szakpedagógiai ismeretek (Tanulócsoporthoz vezető, differenciált óratervezés)					2 gyj	10
Tanulási technikák fejlesztése					2 gyj	10
Ismeretek a szenzomotoros integrációs terápia köréből					2 gyj	10
Szakmaközi együttműködés, team-munka					2 gyj	10

Integrált, inkluzív nevelés					2 koll	10
Szakmai gyakorlat III.					3 gyj	20
Összefüggő szakmai gyakorlat					10 gyj	50
Szakedolgozati konzultáció II.					2 gyj	5
ÖSSZESEN:	33 kredit	120 óra	30 kredit	115 óra	27 kredit	145 óra
ÖSSZESEN	90 kredit 380 óra					

Szakmai gyakorlatok:

Szakmai gyakorlat I.: 20 óra, 3 kr, gyj

Szakmai gyakorlat II.: 20 óra, 3 kr, gyj

Szakmai gyakorlat III.: 20 óra, 3 kr, gyj

Összefüggő szakmai gyakorlat: 50 óra, 10 kr, gyj

1. A résztvevők teljesítményét értékelő rendszer:

Az értékelés módja kollokviummal és gyakorlati jeggyel záró tantárgyak esetén ötfokozatú értékeléssel (1-5), beszámolóval végződő tantárgyak esetén háromfokozatú értékeléssel (kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg) történik. Az aláírásos tantárgyak esetén az aláírás feltétele az órákon történő kötelező részvétel, illetve szükség szerint a kiadott feladatok teljesítése.

A tantárgyfelelős oktatók az általuk meghatározott tantárgyi követelményrendszert, a szakmai tartalmat, a félévközi ellenőrzések időpontjait és a félévközi követelmények teljesítésének, valamint pótlásának határidejét, javítási lehetőségeit a kurzus első hetében közlik a hallgatókkal. A követelményrendszer a szakmai tartalmak mellett tartalmazza az ellenőrzés, számonkérés, értékelés módját. Az ismeretek félévközi ellenőrzése történhet: zárthelyi dolgozat(ok), beadandó feladat, kiselőadás tartása, szóbeli beszámoló keretében. A félév végi ellenőrzés szóban vagy írásban, kollokviummal zárul.

Az oktatói munka során megvalósuló értékelés, ellenőrzés működésének alapját a Debreceni Egyetem által elfogadott szabályzatok, így a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat biztosítja. A szabályzatok Hallgatói Önkormányzatoknál, a Kar intézeteiben, a Könyvtárban, illetve az Egyetem és a Kar honlapján is megtalálhatók.

a, A szakdolgozat

A hallgatók a szakdolgozatot a konzulens tanár útmutatásai alapján önállóan készítik el. A szakdolgozat benyújtását követően ötfokozatú értékeléssel és szaktanári véleménnyel minősítjük a beadott dolgozatot.

b, A záróvizsga

A záróvizsgára bocsátás feltétele: 90 kredit. A szakmai gyakorlatok teljesítése, valamint az összefüggő terepgyakorlat ötfokozatú skálán legalább elégséges (2) minősítésű értékelése. A határidőre elkészített, és beadott diplomadolgozat, melynek értékelése ötfokozatú skálán minimum elégséges (2).

A záróvizsga részei:

Komplex szóbeli vizsga
Szakdolgozat védése

A záróvizsga eredménye (oklevél minősítése):

szakdolgozat érdemjegye	}	átlaga
szakdolgozat védésének érdemjegye		
komplex szóbeli felelet érdemjegye		

Ha bármelyik részjegy elégtelen (1), akkor a záróvizsga végeredménye is elégtelen. Elégtelen (1) végeredményű záróvizsga esetén a diploma nem adható ki. A záróvizsgát meg kell ismételni. Elégtelennél jobb (2-5) végeredményű záróvizsga esetén a diploma kiadható.

A kiszámított átlageredmény alapján az oklevelet a következőképpen kell minősíteni:

kiváló	4,81 – 5,00
jeles	4,51 – 4,80
jó	3,51 – 4,50
közepes	2,51 – 3,50
megfelelt	2,00 – 2,50

2. A korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámításának rendje:

Előzetes tanulmányok beszámításával a jelen képzés képzési ideje nem csökkenthető.

1. Tantárgyi programok

A tanulásban akadályozottak pedagógiája és története

A hallgatók megismerik a tanulási korlátok, súlyossági fokok elméleti keretrendszerét, azok tudománytörténeti összefüggéseit. Megismerkednek a tanulásban akadályozottság fogalmával, a hagyományos értelmi fogyatékosok súlyossági kategóriáival. Bemutatjuk az értelmi fogyatékosok fogalmi változásait és megítélését a különböző történelmi korokban, valamint az autizmussal élő gyermekek helyzetét az óvodában és az iskolában. A hallgatók a kurzus keretei között megismerkednek az iskolarendszert szabályozó főbb dokumentumokkal. Ismereteket szereznek a felnőtt értelmi fogyatékosok pedagógiájáról is.

A tanulásban akadályozottak kórtana

A hallgatók megismerik az értelmi fogyatékosok, sérülések, akadályozottságok élettani-kórtani hátterét (pl. a fogyatékosok kórtani értelmezése; fogyatékosok veszélyeztető tényezői; a kórtani struktúrák változékonysága; enziopátiák és az értelmi fogyatékosok; kariopátiák és az értelmi fogyatékosok; az intrauterin élet ártalmai; a perinatális és posztnatális eredetű oligofréniák stb.). Képesé válnak a szakterminológiák használatára és

értelmezésére. Ismereteik birtokában alkalmassá válnak tudományos kutatásokban való elmélyülésre, kutatási részfeladatok elvégzésére.

A tanulásban akadályozottak pszichológiája és pszichodiagnosztikája

A kurzus hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók képessé váljanak a tanulásban akadályozott, a tanulási zavarral és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek és fiatalok speciális nevelési, fejlesztési szükségleteinek megállapítására, (gyógy)pedagógiai diagnózis készítésére; állapotuk és élethelyzetük javítására irányuló gyógypedagógiai nevelési, oktatási, fejlesztési, terápiás, prevenciós, habilitációs és rehabilitációs feladatok megtervezésére és ellátására. Megismerkednek a tanulásban akadályozottság fejlődéslelektani vonatkozásaival életkoronként (csecsemőkortól az időskorig). Elsajátítják a tanulásban akadályozottak és értelmileg akadályozottak pszichodiagnosztikáját, a klinikai és mentálhigiéné szakpszichológia szakmai protokollját. Megismerik a komplex gyógypedagógiai pszichodiagnosztikai tevékenység részeit, jellemzőit, a diagnosztikus irányokat és vizsgálati eljárásokat.

A tanulási nehézségek, tanulási zavarok pedagógiai és gyógypedagógiai diagnosztikájának elmélete és gyakorlata

A hallgatók a tantárgy keretében komplex gyógypedagógiai diagnosztikai eljárásokkal ismerkednek meg. Bemutatásra kerülnek a tanulási problémák típusai, a tanulási elmaradás, a tanulási gyengeség, a tanulási zavar, a tanulási nehézség és a tanulási akadályozottság meghatározásai, kritériumai, azok diagnosztikája. A hallgatók megismerik a tanulási zavarok tüneteit, a tanulási zavarok vizsgálatára alkalmazott pedagógiai módszereket, továbbá a prevenció lehetőségeit. Képessé válnak a tanulásban akadályozott gyermekek képességstruktúrájának felmérésére, egyéni fejlesztések készítésére, alkalmazására a fejlesztő tevékenységben.

A magatartászavarok speciális pszichológiája

A hallgató ismerje meg a magatartászavarral kapcsolatos alapfogalmakat és adekvát módon képes legyen alkalmazni azokat. Szóban, képen, videofelvételen közölt információk alapján képes legyen felismerni a magatartászavar tüneteit, s saját kompetencia körében képes legyen preventív, interventív terv létrehozására, megvalósítására.

A tanulásban akadályozottak oktatásának és nevelésének szociológiája

A tantárgy keretében a hallgatók megismerik a társadalmi egyenlőtlenségek, a szegénység, a gyermekszegénység aktuális kérdéseit. Átfogó képet kapnak a tanulásban akadályozott gyerekek integrált nevelésének, az inkluzív iskoláknak a formáiról. Képessé válnak arra, hogy segítséget nyújtsanak a családoknak a tanulásban akadályozott gyermek nevelésében, oktatásában. Megismerik a tanulásban akadályozott gyermekek helyzetét a gyermekvédelem rendszerében is. A kurzus végére komplex ismereteket szereznek a tanulásban akadályozottak életmódjának jellemzőiről, valamint a tanulásban akadályozott személyek munkaerőpiaci helyzetét meghatározó tényezőkről.

A kognitív képességek fejlesztésének módszertana I.

A kurzus célja, hogy a hallgatók korszerű tantárgy-pedagógiai szemlélettel megfelelő ismereteket szerezzenek a matematika tanításának elméletéről és gyakorlatáról alsó tagozaton.

A matematika-tanítás célja a 32/2012 EMMI rendelet szerint a matematika tudásrendszerének bemutatása, az önálló rendszerezett gondolkodás fejlesztése, és alkalmazásra képes tudás létrehozása. A matematika-tanítás célja és feladata annak bemutatása, hogy a matematika kulturális örökség és önálló tudomány, ugyanakkor más tudományok segítője. A matematikai ismeretek a mindennapi élet részét képezik, a megszerzett ismeretek a gyakorlatban alkalmazhatók.

A kognitív képességek fejlesztésének módszertana II.

A kurzus célja, hogy a hallgatók korszerű tantárgy-pedagógiai szemlélettel megfelelő ismereteket szerezzenek a matematika tanításának elméletéről és gyakorlatáról felső tagozaton.

A matematika-tanítás célja a 32/2012 EMMI rendelet szerint a matematika tudásrendszerének bemutatása, az önálló rendszerezett gondolkodás fejlesztése, és alkalmazásra képes tudás létrehozása. A matematika-tanítás célja és feladata annak bemutatása, hogy a matematika kulturális örökség és önálló tudomány, ugyanakkor más tudományok segítője. A matematikai ismeretek a mindennapi élet részét képezik, a megszerzett ismeretek a gyakorlatban alkalmazhatók.

A kommunikációs képességek fejlesztésének módszertana I.

A kommunikációs képességfejlesztés módszertana I. tanegység a leendő gyógypedagógust a tanulásban akadályozott tanulók anyanyelvtanításának rendszerébe vezeti be. A kurzus célja, hogy a hallgató bevezetést nyerjen alsó tagozaton a magyar nyelv és irodalom tanításának céljába, stratégiájába, módszertanába. a pedagógiai folyamat tervezésébe, az ellenőrzés és értékelés specifikumaiba.

A kommunikációs képességek fejlesztésének módszertana II.

A kurzus célja, hogy bevezesse a leendő gyógypedagógusokat az 5-8. osztályos tanulásban akadályozott tanulók anyanyelvtanításának rendszerébe. Megismertetni azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket, tanítási stratégiákat, módszereket, munkaformákat, amelyek birtokában képesek a tanulásban akadályozott tanulók képességeinek a fejlesztésére, hogy a társadalmi élethez, a magánélethez szükséges kommunikációs kompetenciákat megszerezzék.

Életvitel és természetismeret I.

A kurzus célja, hogy megfelelő ismereteket, készségeket, képességeket nyújtson a tanulásban akadályozott tanulók 1-4. osztályában az életvitel és környezetismeret tantárgyak oktatási, nevelési feladatainak ellátásához. A gyógypedagógus jelöltek megfelelő ismeretek, módszerek, eszközök birtokában, példamutatással segítsék hozzá a majdani tanítványaikat egy felelősségteljes, környezetet kímélő és környezetet építő magatartás elsajátításához. A mesterséges környezet megismertetésével, gyakorlati tudás megszerzésével, járuljanak hozzá a tanulásban akadályozott tanulók tájékozottságának, biztonságérzetének növeléséhez, a munka megszerettetéséhez, megbecsüléséhez, az alkotás örömeinek átéléséhez.

Életvitel és természetismeret II.

A kurzus célja olyan korszerű módszertani kultúra, szemlélet és irányultság kialakítása, amely képessé teszi a hallgatókat a tanulásban akadályozott tanulók természettudományos nevelésére és oktatására, környezettudatos magatartásuk formálására. Célja a hallgatókkal megismertetni a természetismeret tantárgy céljait, és feladatait, a tananyagának tartalmát, felépítését, valamint az oktatás, nevelés,

képességfejlesztés módszereit, eszközeit, korszerű munkaformáit. Ismerjék meg a természettudományos fogalmak kialakítását biztosító algoritmusokat, a környezeti nevelés iskolai és iskolán kívüli lehetőségeit és formáit. Kialakítani a természethez való pozitív viszonyulást, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív magatartás- és viselkedésformákat, az egészséges életmóddal, életvitellel, környezettudatos viselkedéssel kapcsolatos szabályokat.

A kreatív képességek fejlesztésének módszertana I.

A kurzus célja, hogy megalapozza a hallgatók speciális zenei szakterületre irányuló módszertani tudását, az egyes zenei fejlesztési területekre lebontva. Célja a gyakorlatorientált cselekedtetésen alapuló tevékenység - biztosítás lehetőségeinek elsajátítása az ének-zene területén, bemutatni a sérült képességek terápiás kompenzációjának módjait és a korrekciós nevelés esélyeinek megismerése a zene személyiségformáló erejét alkalmazva. Cél, hogy a hallgató megismerje, hogyan lehet a gyermeket segíteni a harmonikus személyiségű felnőtté válásban a zene által. A hallgató ismerje meg a zene megszerettetésének alkalmait, a daltanítás módjait, a zenei ismeretek tudatosításának lépéseit, a zenei képességek fejlesztésének területeit, a gyermekek épen maradt képességeinek maximális fejlesztése érdekében. Készüljön fel a tudatos, átgondolt, rendszeres tervező munkára az egyes zenei elemek tanítási sorrendjének megismerésével. Tanulja meg az egyéni zenei képességek figyelembevételével a differenciálás lehetőségeit, módjait.

A kreatív képességek fejlesztésének módszertana II.

A kurzus célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az élményszerű vizuális fejlesztéshez szükséges módszereket, a kifejezés lehetőségeit, kreatív technikáit, és a vizuális közlés fogalomrendszerét, melyek birtokában, művészetpedagógiai szemléletmóddal motiválják, a személyiségfejlesztő kreatív alkotást. Az önkifejezés folyamatának támogatásával, sajátélményű gyakorlatok közvetítésével járuljanak a készségek fejlesztéséhez, esztétikai fogékonyság fejlesztéséhez és a problémamegoldó, önismereti, önértékelési, képességek megismeréséhez.

Technikai képességek fejlesztésének módszertana

A kurzus célja, hogy a hallgatók speciális elméleti módszertani felkészültségük révén hatékonyan elősegítsék az alapkészségek elsajátítását a készségek, képességek fejlesztését. Ismerjék a differenciált fejlesztés szervezésének és tervezésének módjait, lehetőségeit a gyakorlatban. Ismerjék - az önkiszolgálást fejlesztő eljárások alapfeltételeit, módszereit, területeit, - a kézimunka tevékenységek munkaformáit az egyes iskolai szakaszokban, - készségek kialakítását a manuális tevékenységek és eszközhasználat terén, - a munkára nevelés színtereit, a szociális munkatevékenység típusait, ezek tanításának sajátosságait a tanulásban akadályozottak évfolyamaiban. Megismertetni a hallgatókat az életvitel és gyakorlati ismeretek (technika) és informatika tantárgyak tanításának módszertanával, amely olyan szintetizáló jellegű tantárgyaknak tekinthető, amely a tanítás, tanulás folyamatának jellemzői mellett, annak eredményességére is kitér. Ismerje meg a tanulásban akadályozott tanulók sajátosságait a munkavégzés terén. Legyen tisztában a kreativitás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének lehetőségeivel a tanulásban akadályozott gyermekeknél.

A szociális képességfejlesztés módszertana

A kurzus célja, hogy felkészítse a hallgatókat a pedagógusszerepekre, a különböző szakmai szituációkra, hogy fejlessze a hatékony és hiteles interperszonális kapcsolatokat. Váljanak képessé a sérült tanulók kommunikációs készségének bővítésére, önismeretük, társismeretük fejlesztésére, ezáltal alapozódjon meg a személyiségük komplex, differenciált fejlődése. Nyújtson gyakorlati és elméleti ismereteket a tanulói személyiség szociális képességeinek feltárásához és a gyógypedagógiai szituációk felismeréséhez, elemzéshez. Célja, hogy támogassa a hallgatók pályaszocializációját és pályafejlődését, s hogy a gyógypedagógus hallgatók képesek legyenek a tanulásban akadályozott tanulók reális pályaválasztásának a segítésére és felkutatására.

A motoros képességek fejlesztésének módszertana

A hallgató – korábbi tanulmányai során szerzett ismereteit is integrálva képessé válik: a mozgás fogalmának értelmezésére; a motoros képességek rendszerének áttekintésére, a tipikus mozgásfejlődés szempontjából releváns elemek funkcióinak, szerepének értelmezésére; a tipikus mozgásfejlődés mentén a tanulásban akadályozott tanulók mozgásfejlődésében előforduló atipikus jelek, formák, folyamatok azonosítására, differenciálására; a tanulásban akadályozott tanulók motoros képességei fejlesztésének alapvető és szükséges elvei felismerésére és alkalmazására; a mozgás, mozgásfejlődés mérőeszközeinek az elsajátított elvek szerinti csoportosítására; oktatási környezetben alkalmazható, a mozgással kapcsolatos screening jellegű diagnosztikus eszközök kiválasztására, alkalmazásukra, az eredmények értékelésére; a diagnosztikus megfigyelés szempontjainak alkalmazására a mozgásállapot megismerése érdekében. A tanulásban akadályozott tanulók testnevelése során az adaptációs elvek sérülésspecifikus alkalmazásával az adaptált testnevelés, a mozgásnevelés gyakorlata alapelemeinek kialakítására; tanulásban akadályozott tanulók körében gyakran előforduló mozgásszervi elváltozások, mozgási rendellenességek felismerésére, a kontraindikált testhelyzetek és mozgásformák elkerülésére.

Élő idegen nyelv tanításának módszertana

A hallgató ismerje meg a tanulásban akadályozott gyermekek idegennyelv-oktatását szabályozó dokumentumokat, és azok közti kapcsolatot. Legyen képes összehasonlító elemzést végezni a dokumentumok között. Alakuljon ki az a rugalmas szemlélete, hogy mindig a tanulók sajátosságai, a körülmények és a nyelvtanulás céljai alakítják a módszerek elemeinek alkalmazását. A hallgató ismerje meg a tanulásban akadályozott tanulók sajátosságaihoz igazodó nyelvtanítási módszereket, illetve azok adaptálható elemeit.

A tanulásban akadályozottak szakképzése

A tantárgy a tanulásban akadályozott tanulók tankötelezettségéből fakadóan fókuszál a tanulók szakképzésbe és felnőttképzésbe történő integrációjára, valamint a munkára történő felkészítésre. A tantárgy tartalmi témakörei között szerepel a tanulásban akadályozott fiatalok fejlődési sajátosságai és az ebből fakadó szakképzési, felnőttképzési és munkába állási nehézségei; a tanulásban akadályozott fiatalok és felnőttek képzésében résztvevő pedagógusok, foglalkoztatását nyújtó munkáltatók felkészültsége, kompetenciái; a szakképzés, felnőttképzés jelenlegi rendszere, jogi szabályozása; a hazai munkaerőpiac és foglalkoztatáspolitikai aktuális helyzete; nonprofit szervezetek szerepe a fogyatékos, sérült, akadályozott felnőttek képzésében, foglalkoztatásában.

Számítógépes tanulássegítés

Az ismeretek birtokában a hallgató képessé válik a számítógépes tanulássegítés módszereinek felhasználásával egyéni, komplex fejlesztő programok vezetésére, a tanulási problémák megelőzésének segítésére; az integrált nevelés gyógypedagógiai feladatainak ellátására. Képes lesz választani a fejlesztő tevékenység eszközei közül. A modern technológiák ismeretével a hallgatók bővíthetik saját infokommunikációs kompetenciájukat is.

Szakpedagógiai ismeretek

(Tanulócsoportok vezetése, differenciált óratervezés)

Bemutatásra kerülnek a pedagógus szerepek, a pedagógus szerepváltozásai a korszerű pedagógiai szemléletben. A hallgatók elsajátítják a tanulási eredményeken alapuló tanóratervezést és vezetést. Jártasságot szereznek a pozitív fegyelmezés, a kölcsönös tiszteleten alapuló pedagógus-diák kommunikáció területén. Elsajátítják a fejlesztő értékelés formáit: visszajelzés a gyermekeknek, a szülőknek, a munkatársaknak. Képessé válnak a problémás háttérű gyermekek kezelésére az osztályban, tanulócsoportok vezetésére, a csoportdinamika figyelembevételére. Elsajátítják a differenciálás elveit, a differenciált óratervezés tartalmi és formai követelményeit.

Tanulási technikák fejlesztése

A hallgatók megismerkednek a tanulás IPOO-modelljével. Képessé válnak a tanulásban akadályozott gyermekek körében a tanulás input-fázisának fejlesztésére (olvasásfejlesztés, jegyzetelési technika fejlesztése), a tanulás process-fázisának fejlesztésére (az értő/kreatív tanulás technikái, mnemotechnikák), valamint a tanulás output-fázisának fejlesztésére (prezentációs technikák). Jártasságot szereznek a tanulás-szervezési készség fejlesztésében.

Ismeretek a szenzomotoros integrációs terápiák köréből

A kurzus elvégzésével a hallgatók képessé válnak, hogy felismerjék azokat a zavarokat, amelyek kezelésére hatékonyak az szenzomotoros integrációs terápiák. Bemutatja a terápiák közötti azonosságokat és különbségeket.

Szakmaközi együttműködés, team-munka

A kurzus célja a mindenkori rehabilitációs, rehabilitációs folyamatban résztvevő szakmai illetve szakmaközi team összetételét és a résztvevők feladatát, kompetenciakörét meghatározó alapelvek, szempontok, a rehabilitációs team-munka elméletének, gyakorlatának, intézményrendszerének bemutatása. A kurzus elvégzésével nagymértékben fejlődik a hallgatók problémamegoldó képessége, szakmai felelősségvállalási képessége, a team-tagokkal történő kommunikációs képessége.

Integrált, inkluzív nevelés

A hallgatók képessé válnak felismerni a társadalmi, az iskolai és más intézményi folyamatokban a kirekesztés tendenciáit, megismerik a kirekesztés ellen ható hatékony pedagógiai tevékenységeket és azok gyakorlati alkalmazását a nevelési folyamatban, a patronáló rendszerekkel való együttműködésben. Elsajátítják a folyamattervezés elemeit az

integrált oktatásban. Tanulásszervezési jártasságot szereznek az integrált tanulócsoportokban. Képesé válnak az együttnevelés megvalósítására az anyanyelvi és idegen nyelvi tanórákon, a természettudományi tantárgyakban, a társadalomtudományi tantárgyakban, a gyakorlati, művészeti és manuális tárgyak tanóráin.

Szakmai gyakorlat I.

A gyógypedagógiai gyakorlat első kurzusát a hallgatók köznevelési intézményekben töltik. A hallgatók az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény és általános iskola első 4 osztályával ismerkednek. A gyógypedagógiai gyakorlatok I. kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a gyógypedagógiai tervezés intézményi dokumentumait, tapasztalatokat gyűjtsenek a szakemberek együttműködéséről. Legyenek képesek hatékony kapcsolatteremtésre és sikeres kommunikációra az egyénnel és a tanulócsoportokkal. Bővítsék ismereteiket a tanulásban akadályozott gyermekek tanulási képességeiről, motivációjáról.

Szakmai gyakorlat II.

A szakmai gyakorlat második része az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény és általános iskola 5-8. osztályában, vagy speciális szakiskolában zajlik. A gyógypedagógiai gyakorlat II. célja, hogy a hallgatók gyűjtsenek tapasztalatokat a szakmai testület kollegiális együttműködéséről, a családdal, hozzátartozókkal való kapcsolatteremtés és kapcsolattartás módjairól. Legyenek önállóak a foglalkozások tervezésében, szervezésében, levezetésében, szakszerű elemzésében. Ismerjék meg a gyakorlólhelyen alkalmazott diagnosztikai eljárásokat, egyéni fejlesztési terveket. Legyenek képesek a személyiség sokoldalú, differenciált fejlesztésére, kooperatív technikák alkalmazására.

Szakmai gyakorlat III.

A szakmai gyakorlat harmadik kurzusa során a hallgatók az egységes pedagógiai szakszolgálatok munkájába kapcsolódnak be. Cél, hogy a hallgatók átlássák az egységes pedagógiai szakszolgálatokban végzett tevékenységi területeket: a szűrések fajtáit, módszereit, a prevenciós szolgáltatásokat, a diagnosztika/differenciáldiagnosztika folyamatát, a korrekciós és terápiás lehetőségek kivitelezési formáit. Megismerjék a gyógypedagógiai tervezés helyi dokumentumait, betekintést nyerjenek a komplex személyiségfejlesztést szolgáló terápiás eljárásokba, ismerjenek meg alternatív fejlesztő/terápiás módszereket.

Összefüggő szakmai gyakorlat

Az összefüggő gyakorlat célja, hogy a hallgatók teljes körűen megismerjék a gyakorlólhely intézményi sajátosságait, pedagógiai dokumentumait, a gyógypedagógiai tervezés helyi dokumentumait, szokásait, rendszerét. Tartósan és aktívan be tudjanak kapcsolódni az adott intézmény életébe, a nevelőtestület munkájába, az intézményi programokba. Képesek legyenek valamennyi műveltségei/fejlesztési területen a foglalkozások önálló tervezésére, szervezésére és vezetésére. Alkalmazzák a tanult méréseket, diagnosztikus eljárásokat, egyéni fejlesztési módszereket. Ismerjék meg a szülővel, családtagokkal való kapcsolattartás lehetőségeit, formáit, rendszerét.

A képzési program végrehajtásához szükséges személyi feltételek, ezek biztosításának módja:

A szakirányú továbbképzésben részt vevő oktatók a Debreceni Egyetem részéről:

Név	Beosztás	Tudományos fokozat
Bujdosó Mária	művész tanár	--
Dr. Gortka-Rákó Erzsébet	főiskolai tanár	PhD
Dr. Kalapos István	főiskolai tanár	CSc, PhD
Dr. Mező Katalin	főiskolai tanársegéd	--
Dr. Molnár Balázs	főiskolai docens	PhD
Dr. Nagy Beáta Erika	egyetemi tanár	PhD, habil
Dr. Nemes Magdolna	főiskolai adjunktus	PhD
Dr. Pető Ildikó	főiskolai docens	PhD
Dr. Szabó Edina	főiskolai docens	PhD
Dr. Szerepi Sándor	főiskolai docens	PhD
Dr. Tamásiné Dsupin Ibolya		
Korom Ágnes		--

A szakmai munkában részt vevő külső tagok:

Név	Beosztás	Tudományos fokozat
Dr. Varga Imre	főiskolai docens	PhD

1. A tárgyi feltételek és azok biztosításának módja:

A képzéshez rendelkezésre állnak a szükséges tantermek, oktatástechnikai eszközök, gyakorlóhelyek és a szakkönyvellátottság.

2. A szak indításának tervezett időpontja: 2018. szeptember

3. A képzés költségtérítési díja (Ft/félév): 150.000 Ft/félév